

Република Србија
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-11 У. 14154/14
18. децембар 2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Тамбурковски Баковић, председника већа, Љиљане Максимовић и Гордане Богдановић, чланова већа, са судским саветником Весном Мутавцић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца О. И. О., држављанина С., кога заступа пуномоћник М. Д. М., адвокат Ц. за за. и п. т. а., из Б.,, поднетој против туженог Комисије за азил Републике Србије, ради поништења решења, број од 1. јуна 2011. године, у предмету азила, у нејавној седници већа, одржаној дана 18. децембра 2014. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужба **СЕ УВАЖАВА ПОНИШТАВА** решење Комисије за азил Републике Србије, број од 1. јуна 2011. године, и **ВРАЋА** предмет надлежном органу на поновно одлучивање.

Образложење

Правноснажном пресудом Управног суда 11 У. 7727/11 од 20. октобра 2011. године, одбијена је тужба тужиоца О. И. О., држављанина С., поднета против решења туженог Комисије за азил Републике Србије, број од 1. јуна 2011. године, којим је одбијена жалба тужиоца поднета против решења Министарства унутрашњих послова Републике Србије-Одсек за азил, број од 31. марта 2011. године, којим је, поступајући по налогу туженог органа из решења, број од 15. децембра 2010. године, одбијен нови захтев тужиоца за азил у Републици Србији, при чему је обавезан да, уколико нема други основ за

боравак на територији Р. С., исту напусти у року од три дана од дана правноснажности решења, а Одсеку за азил врати личну карту за лице које тржи азил, број

Против наведене правноснажне пресуде Управног суда, О. И. О. је Уставном суду изјавио уставну жалбу.

Уставни суд је Одлуком Уж-6596/2011 од 30. октобра 2014. године, ставом 1. изреке, усвојио уставну жалбу О. И. О. и утврдио да је пресудом Управног суда 11 У. 7727/11 од 20. октобра 2011. године, подносиоцу уставне жалбе повређено право на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије, док је у преосталом делу уставну жалбу одбацио, ставом 2. изреке, поништио пресуду Управног суда 11 У. 7727/11 од 20. октобра 2011. године, и одредио да исти суд донесе нову одлуку о тужби подносиоца уставне жалбе поднетој против решења Комисије за азил, број од 1. јуна 2011. године, ставом 3. изреке, одбацио предлог за одлагање извршења решења Министарства унутрашњих послова Републике Србије-Одсек за азил, број од 31. марта 2011. године.

Испитујући наводе уставне жалбе да Управни суд није размотрио презентоване доказе међународних организација, држава, невладиних одрганизација и медија, који потврђују постојање високог степена насиља у земљи порекла подносиоца уставне жалбе, Уставни суд је имао у виду обавезу надлежног органа да у поступку одлучивања о захтеву за азил испита постојање могућности за остваривање других облика заштите, у складу са законом. С тога је указао на то да је субсидијарна заштита облик заштите који Р. С. одобрава странцу, који би у случају повратка у државу порекла био изложен мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању, или би његов живот, безбедност или слобода били угрожени насиљем општих размера које је изазвано спољном агресијом или унутрашњим оружаним сукобима или масовним кршењем људских права, те да је надлежни орган дужан да по службеној дужности размотри да ли постоје услови за одобравање субсидијарне заштите, уколико странац који се налази на територији Р. С. не испуњава услове за добијање права на уточиште. Тако је Уставни суд наведеном одлуком оценио да из одредаба чл. 2. и 4. став 2. и члана 30. став 1. тачка 2) Закона о азилу, произлази да одлуци о одбијању захтева за азил мора да претходи утврђење да лице које подноси захтев за азил не испуњава услове за признавање права на уточиште или доделу субсидијарне заштите, што значи да разлози за одбијање захтева за уточиште не морају, у сваком појединачном случају, бити довољни и за одбијање пружања субсидијарне заштите. С обзиром на то да се субсидијарна заштита одобрава странцу, поред осталог, и уколико би повратком у државу порекла његов живот, безбедност или слобода били угрожени насиљем општих размера које је изазвано унутрашњим оружаним сукобима, Уставни суд је нашао да је првостепени орган био дужан

да размотри извештаје међународних организација, невладиних организација које се баве заштитом људских права и остале доказе који се односе на актуелну политичко-безбедносну ситуацију у С., а на основу којих би утврдио да ли су, у конкретном случају, постојали услови за одобравање субсидијарне заштите подносиоцу уставне жалбе.

Уставни суд је утврдио да у образложењу првостепеног решења нису наведени уставноправно прихватљиви разлози за оцену да подносилац уставне жалбе није лице коме се може доделити субсидијарна заштита у смислу члана 4. став 2. Закона о азилу, те да пропуст тог органа да, у складу са законом, испита постојање услова за доделу субсидијарне заштите, није отклоњен ни у поступку пред другостепеним органом. С обзиром да је Управни суд, оспореном пресудом, прихватио, као правилну, оцену другостепеног органа о овом спорном питању, при чему за то није дао нове разлоге, Уставни суд је оценио да је оспореном пресудом Управног суда подносиоцу уставне жалбе повређено право на образложену судску одлуку, као елемент права на правично суђење, зајемченог одредбом члана 32. став 1. Устава, и да се штетне последице утврђене повреде Уставом зајемченог права могу отклонити једино поништавањем пресуде Управног суда 11 У. 7727/11 од 20. октобра 2011. године, и одређивањем да се у поновном поступку донесе нова одлука о тужби подносиоца уставне жалбе поднетој против решења Комисије за азил, бројод 1. јуна 2011. године. Како подносилац уставне жалбе, до доношења одлуке Уставног суда, није напустио територију Р. С. а Европски суд за људска права је 24. јула 2014. године доставио надлежном органу захтев за привремену меру, у коме се од Р. С. тражи да подносилац уставне жалбе не буде протеран из земље до даљег обавештења, Уставни суд је оценио да би, након поништавања наведене пресуде Управног суда, у поновном поступку, приликом оцењивања услова за доделу субсидијарне заштите подносиоцу уставне жалбе, требало имати у виду садашњу ситуацију у Сомалији.

Оспореним решењем одбијена је жалба тужиоца изјављена против решења Министарства унутрашњих послова Републике Србије-Одсек за азил, број од 31. марта 2011. године, којим је, поступајући по налогу туженог органа из решења, број од 15. децембра 2010. године, одбијен нови захтев тужиоца за азил у Р. С., при чему је обавезан да, уколико нема други основ за боравак на територији Р. С., исту напусти у року од три дана од дана правноснажности решења, а Одсеку за азил врати личну карту за лице које тржи азил, број

Према одредби члана 166. став 2. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/06), одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.

Одредбом члана 171. ст. 1. до 3. Устава Републике Србије утврђено је да је

свако дужан да поштује и извршава одлуку Уставног суда, да Уставни суд својом одлуком уређује начин њеног извршања, када је то потребно, те да се извршење одлука Уставног суда уређује законом.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС”, бр. 109/07 и 99/11), прописано је да су државни и други органи, организације којима су поверена јавна овлашћења, политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице дужни, да у оквиру својих права и дужности, извршавају одлуке и решења Уставног суда.

Одредбом члана 89. став 2. Закона о Уставном суду, прописано је да, када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

У овом, конкретном случају, Уставни суд је Одлуком Уж-6596/2011 од 30. октобра 2014. године, поништио пресуду Управног суда 11 У. 7727/11 од 20. октобра 2011. године, и одредио да исти суд донесе нову одлуку о тужби О. И. О., поднетој против решења Комисије за азил, број од 1. јуна 2011. године.

Поново решавајући о тужби тужиоца, изјављеној против решења Комисије за азил, број од 1. јуна 2011. године, након оцене навода тужбе, одговора на тужбу и свих списа ове управне ствари, а у складу са правним ставом изнетим у Одлуци Уставног суда Уж-6596/2011 од 30. октобра 2014. године, Управни суд је нашао да је тужба основана.

Наиме, тужбом, поднетом Управном суду, дана 8. јула 2011. године, тужилац је оспорио законитост решења туженог органа из свих разлога прописаних одредбом члана 24. Закона о управним споровима. Сматра да је оспореним решењем повређена одредба члана 235. Закона о општем управном поступку, јер тужени орган није ценио наводе жалбе, будући да није дао ваљане разлоге због којих је одбио жалбу тужиоца. Такође, сматра да су повређене и одредбе чл. 6. до 8. наведеног закона, јер су тужиоцу, у поступку пред првостепеним органом, који је вођен на српском и енглеском језику, постављана сугестивна питања, па он није могао да зна како је преведено оно што је рекао на матерњем језику. То, што није било примедби на Записник о усменој расправи, од 10. марта 2011. године, не значи да није било сугестивних питања и притисака на тужиоца. Тужени орган се није осврнуо на наводе тужиоца о ситуацији у земљи порекла, већ је само констатовао да у време његовог боравка у С., А. Ш. није постојао. Међутим, иако А. Ш. није постојао као група под овим називом у време напада на тужиоца и покушаја

његове принудне регрутације, то не значи да није постојао као скупина разних мањих милитантних група, које су на крају прерасле у А. Ш., а који је део А. К. Како је, у међувремену, дошло до погоршања ситуације у С., јачањем исламистичких група и страдањем великог броја људи, то је тужилац био приморан, да, из страха за сопствену безбедност, поднесе нови захтев за азил у Р. С. Евидентно је да се у С., као и у самопрокламованим државама С. и П., крше људска права, а неподношљива ситуација је врхунац достигла у 2010. години, када су милитантне групе кренуле да отворено и истрајно крше људска права и спроводе радикални ислам и додатно радикализовани шеријат. Истакао је да је и званична власт често умешана у вршење кривичних дела против својих грађана, те да је више десетина хиљада грађана С. пребегло у суседне земље, бежећи од терора, о чему говоре бројни извештаји о тортури цивила. Тужилац је и сам био изложен тортури, па је због тежине задобијених повреда, и одсуства правовремене медицинске помоћи, хируршки кастриран, због чега не може бити муслиман у складу са сомалијским схватањима, што је додатни разлог за страх тужиоца за сопствену безбедност. Сматра да заслужује избегличку заштиту од стране Р. С., те да су испуњени услови за примену одредбе члана 28. Закона о азилу. Предложио је да Суд тужбу уважи, додели тужиоцу азил у обиму избегличке заштите и надокнади нематеријалну штету, у износу од динара, на име бола претрпљеног ускраћивањем права на мериторно разматрање азилног захтева, неоправданог одуговлачења поступка и створене неизвесности у погледу даље судбине тужиоца.

Одредбом члана 2. Закона о азилу ("Службени гласник РС", бр. 109/07), прописано је да је: азил право на боравак и заштиту које има странац коме је на основу одлуке надлежног органа који је одлучивао о његовом захтеву за азил у Р. С. одобрено уточиште или други облик заштите предвиђен овим законом; лице које тражи азил странац који поднесе захтев за азил на територији Р. С. о чијем захтеву није донета коначна одлука; избеглица лице које се, због оправданог страха од прогона због своје расе, пола, језика, вероисповести, националне припадности или припадности некој групи или због својих политичких уверења, не налази у држави свог порекла и није у могућности или због тог страха не жели да се стави под заштиту те државе, као и лице без држављанства које се налази изван државе свог претходног сталног боравака и које не може или због тог страха не жели да се врати у ту државу; уточиште право на боравак и заштиту која се даје избеглици на територији Р. С. за кога надлежни орган утврди да је његово страховање од прогона у држави порекла основано; субсидијарна заштита облик заштите који Р. С. одобрава странцу, који би у случају повратка у државу порекла био изложен мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању, или би његов живот, безбедност или слобода били угрожени насиљем општих размера које је изазвано спољном агресијом или унутрашњим оружаним сукобима или масовним кршењем људских права.

Одредбама члана 4. ст. 1. и 2. наведеног закона, прописно је да странац који се налази на територији Р. С. има право да поднесе захтев за добијање азила у Р. С. а уколико не испуњава услове за добијање права на уточиште, по службеној дужности ће се размотрити да ли постоје услови за одобравање субсидијарне заштите.

Према образложењу оспореног решења, тужиоцу је, поступајући по налогу туженог органа из решења, број од 15. децембра 2010. године, омогућено да, дана 9. фебруара 2011. године, у присуству пуномоћника и преводиоца за а. језик, поднесе нови захтев за азил. У испитном поступку, спроведеном по новом захтеву, дана 10. марта 2011. године, одржана је усмена расправа, о којој је сачињен Записник, број, након чега је захтев одбијен применом одредбе члана 30. тач. 1. и 2. Закона о азилу ("Службени гласник РС", бр. 109/07), будући да је тужилац, током поступка, у знатној мери мењао исказе у погледу разлога напуштања земље порекла.

Управни суд налази да се овакво закључивање туженог органа не може са сигурношћу прихватити као правилно.

Ово са разлога што је одлука првостепеног органа да се тужилац не може сматрати избеглицом, нити лицем коме се може одобрити субсидијарна заштита, заснована на томе што је тужилац давао различите, нејасне и контрадикторне исказе, затим нетачне информације, а није доказао ни свој идентитет. При том, првостепени орган није извео друге доказе, који нису изведени ни у поступку пред туженим органом, као што су: извештаји међународних организација, невладиних организација које се баве заштитом људских права, као ни доказе о актуелној политичко-безбедносној ситуацији у С., а све како би се оценило да ли тужилац испуњава услове да му се одобри субсидијарна заштита. Ово са разлога што се субсидијарна заштита странцу одобрава, поред осталог, и уколико би повратком у државу порекла његов живот, безбедност или слобода били угрожени насиљем општих размера које је изазвао унутрашњим оружаним сукобима.

Стога је, у поновном управном поступку, потребно отклонити наведене повреде правила поступка и донети правилно и на закону засновано решење. Наиме, Суд је тужбу тужиоца уважио и поништио оспорено решење, а у поновном поступку тужени орган ће, по службеној дужности, након разматрања других доказа, и правилно утврђеног чињеничног стања, утврдити да ли постоје услови да се тужиоцу одобри субсидијарна заштита, односно донеће закониту одлуку за коју ће дати потпуне и правилне разлоге у складу са законом.

Како је Суд наложио туженом органу да отклони повреде правила поступка на које је указао овом пресудом, то нису испуњени услови да Суд, уместо органа донесе одлуку, како је то тужбом тужилац предложио, јер нису испуњени услови из члана 43. став 1. Закона о управним

*Комитет за
одбор
мен*

споровима („Службени гласник РС“, бр. 111/09).

С обзиром на то да је оспорено решење поништено због повреда правила поступка, Суд је решавао без одржавања усмене расправе, у складу с одредбом члана 33. став 2. Закона о управним споровима.

Како је у поновном поступку утврђено да је оспорено решење незаконито, Управни суд је, на основу одредбе члана 40. став 2. у вези члана 42. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву ове пресуде, с тим што је надлежни орган дужан да донесе ново и на закону засновано решење о жалби тужиоца, придржавајући се примедби и схватања Суда изнетих у овој пресуди, у року и на начин прописан одредбом члана 69. став 2. наведеног закона.

С обзиром да је одредбом члана 45. Закона о управним споровима прописано да пресудом којом се оспорени управни акт поништава, суд може одлучити и о захтеву тужиоца за накнаду штете, ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то, Суд, будући да је оценио да чињенично стање не пружа поуздан основ за такву одлуку, није одлучио о захтеву тужиоца за накнаду штете.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 18. децембра 2014. године, III-11 У. 14154/14

Записничар
Весна Мутавцић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Тамбурковски Баковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

КЗ/ЈЗ